

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهرستان فسا

مرکز آموزشی درمانی تخصصی فوق تخصصی امام حسین (ع)

هیستروسالپینگوگرافی (HSG)

واحد آموزش سلامت

تهیه و تنظیم:

خانم پورجمشید (کارشناس تصویربرداری)

فاطمه قدیمی (سوپروایزر آموزش سلامت)

اسماعیل احمدی (کارشناس پرستاری)

تیرماه 1405

مشاور علمی: خانم دکتر بهمنی (متخصص رادیولوژی)

فسا، بیمارستان امام حسین (ع)

آدرس: میدان ابن سینا، بلوار حضرت ولیعصر،

بیمارستان آموزشی، تخصصی و فوق تخصصی

امام حسین (ع)

تلفن: 07153411010

وب سایت: ihh.fums.ac.ir

هیستروسالپینگوگرافی (HSG) یا عکس رنگی رحم

هیستروسالپینگوگرافی روشی تشخیصی و درمانی است که به منظور بررسی داخل رحم و لوله‌های رحمی انجام می‌گیرد.

انجام هیستروسالپینگوگرافی در ارزیابی ناباروری بسیار مهم است.

در صورت انسداد لوله‌های رحمی و یا وجود چسبندگی رحم شانس باروری کاهش می‌یابد.

در این روش با استفاده از اشعه X و ماده حاجب چسبندگی‌های درون رحمی پولیپ فیبروم و برخی دیگر از مشکلاتی که سبب انسداد لوله‌ها و جلوگیری از لقاح تخمک و اسپرم می‌گردد قابل تشخیص بوده و تا حدود زیادی چسبندگی‌ها قابل درمان است.

در این نوع از تصویربرداری از ماده حاجب استفاده می‌شود تا تصاویر شفاف و دقیقی از رحم و لوله آن ثبت شود.

این تصویربرداری هم به وسیله دستگاه رادیوگرافی ثابت و هم به وسیله دستگاه فلوروسکوپی قابل انجام می‌باشد.

در روشی که هیستروسالپینگوگرافی توسط فلوروسکوپی انجام می‌شود به جای یک عکس ثابت یک تصویر ویدئویی ساخته می‌شود.

رادیولوژیست می‌تواند ماده حاجب را در حالی که در میان قسمت‌های مختلف سیستم تولید مثل فرد حرکت می‌کند دنبال کند.

سپس قادر خواهد بود تا در صورتی که بیمار دچار انسداد در لوله رحم و یا دیگر اختلالات ساختاری در رحم باشد آن را تشخیص دهد.

در صورت انسداد با ادامه هیستروسالپینگوگرافی و افزایش تزریق و فشار ممکن است چسبندگی‌ها باز شوند و انسداد برطرف شود

آیا عکس رنگی رحم درد دارد؟

شاید شما هم از بسیاری از افرادی که این روش تشخیصی را انجام داده‌اند شنیده باشید که عکس رنگی رحم درد دارد اما بهتر است بدانید درد عکس رنگی رحم بسیار ناچیز و در حد انقباضات عضلات در هنگام معاینه واژینال می‌باشد.

زنانی که دچار گرفتگی لوله‌های رحمی می‌باشند بیشتر از سایرین درد احساس خواهند نمود.

با مشورت پزشک متخصص زنان می‌توانید مسکن تهیه نمایید و با هماهنگی کارشناس رادیولوژی قبل از انجام گرافی مصرف نمایید.

در واقع از آن جا که آستانه تحمل درد در افراد مختلف متفاوت می‌باشد بنابراین نمی‌توان میزان دقیقی برای درد آن ذکر کرد چه بسا افرادی آن را روشی دردناک و برخی دیگر آن را روشی بسیار ساده و کم‌درد توصیف نموده‌اند.

آمادگی های قبل از انجام هیستروسالپینگوگرافی

- بهترین زمان برای عکس برداری، بعد از اتمام خونریزی و قبل از تخمک گذاری است. روز هفتم تا سیزدهم سیکل قاعدگی به شرط عدم خونریزی قابل انجام است.
- از زمان شروع خونریزی قاعدگی تا روز انجام گرافی از نزدیکی خودداری فرمائید.
- بایستی از عدم بارداری در زمان عکس برداری مطمئن شوید در صورت شک به بارداری آزمایش بتا (B-hCG) توصیه می شود.
- در صورتی که دچار خونریزی غیرطبیعی واژن و نامنظم بودن قاعدگی هستید حتما به پزشک اطلاع دهید.
- قبل از انجام گرافی بایستی حتما معاینه شوید تا پزشک مطمئن شود که عفونت رحمی لگنی ندارید.
- اگر عفونت فعال داشته باشید به دلیل امکان انتقال آن عکس رنگی رحم گرفته نمی شود در این مورد ممکن است پزشکان قبل یا بعد از عکس رنگی رحم آنتی بیوتیک هایی برای شما تجویز کنند. آنتی بیوتیک تجویز شده را از دو روز قبل شروع کنید. طبق دستور پزشک قبل و بعد از آزمون باید آنتی بیوتیک های تجویز شده را مصرف کنید.
- ممکن است متخصص برای کاهش درد خفیف عکس رنگی رحم به شما مسکن بدهد.

اقدامات قبل از انجام آزمون

پیش از انجام عکس رنگی رحم، استحمام کنید

حضور همراه ترجیحا خانم (باردار نباشد) یا همسر بیمار الزامی است.

برای اینکه عکس رنگی به وضوح گرفته شود باید روده خالی باشد بنابراین از هفت ساعت قبل از انجام عکس برداری از خوردن و آشامیدن خودداری کنید.

چون تصویربرداری با اشعه ایکس است تمامی اشیای فلزی مانند ساعت عینک و یا جواهرات را باید بیرون بیاورید.

یک عدد پد نوار بهداشتی همراه داشته باشید.

قبل از انجام گرافی فرم های مخصوص رضایت نامه به شما داده می شود با دقت فرم را پر کنید.

چنانچه شما از داروی خاصی استفاده می کنید و یا هر نوع حساسیت مخصوصا حساسیت به ماده ی حاجب یددار دارید به کارشناس رادیولوژی اطلاع دهید.

درباره ی بیماری های اخیرتان یا سابقه عمل جراحی قبلی به کارشناس رادیولوژی اطلاع دهید.

نکات پس از انجام گرافی

بیمار تمام روز استراحت کند و تا چند روز پس از انجام عکس رنگی رحم ، نزدیکی نداشته باشد.

یک تا سه درصد احتمال عفونت لگنی بعد از این کار وجود دارد به همین جهت برای شما آنتی بیوتیک تجویز می شود که علت آن پیشگیری از عفونت احتمالی است.

ممکن است پس از گرفتن عکس دچار لکه بینی شوید و همچنین ناراحتی جزئی در نواحی پائین شکم داشته باشید. این موضوع کاملا طبیعی و کوتاه مدت است و جای نگرانی ندارد.

استفاده از یک ضد درد مانند استامینوفن توصیه می شود.

در صورت مشاهده خونریزی شدید ، درد شدید در شکم و تب به پزشک مراجعه کنید.

به توصیه هایی که کارشناس رادیولوژی در حین انجام و پس از پایان گرافی می کند عمل نمائید.

در صورت داشتن هرگونه ابهام سوالات خود را از کارشناس رادیولوژی بپرسید.